

Z OBSAHU	Jak reagovat, když lidé říkají, že Ježíš měl bratry a sestry?	07
	Požadavky pro světovou církev a Druhý vatikánský koncil	10
	Znovuobjevit katolickou mužskou ctnost	12

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

Svatý Kříži, kolik tajemství je v tobě ukryto!

Roku 325 císařovna sv. Helena navštívila Jeruzalém, aby našla kříž, na kterém umřel Spasitel. Kříž se tak stává znamením křesťanů. „Znamením, ve kterém vítězí“.

Svatý Kříži! Toto naše zvolání může mít tři duchovní rozměry.

Za prvé můžeme mít na mysli samotné dřevo kříže, na kterém byl Ježíš ukřižován a zemřel za naši spásu. Jeden z nejvzácnějších českých klenotů je tzv. Závišův kříž, uchovávaný ve Vyšebrodském klášteře. Je vyrobený ze stříbra, pokrytý zlatem, osázený perlami a drahokamy. Nejvzácnější částí však je v něm umístěná tříška ze samotného Kristova Kříže.

Za druhé můžeme mít na mysli kříž,

jako symbol křesťanů. Apoštol Pavel píše: „Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání je Kristus Boží moc a Boží moudrost.“ (por. 1 Kor 1, 22–24) Kříž vyjadřuje naše duchovní spojení s Bohem. Křížem začínáme a končíme modlitbu.

Kříž je nakonec symbolem utrpení, ať už fyzického nebo duchovního. Bůh nás chce obdarovat nebeskými milostmi, spolu s nimi však dopouští kříž, abychom se pro tyto dary nepovyšovali. Někdy nám přijetí kříže trvá hodiny, někdy dny, a někdy strašně dlouhou dobu, než řekneme: „Díky Bože, vždyť tvé jho netlačí a břemeno netíží“ (por. Mt 11,30).

Vnitřní milost na člověku málokdy vidíme, kříž, který nese, o ní vypovídá. Svátí milovali kříž a jejich život byl často spojen s protivenstvím. Nesli však kříž s důvěrou v Boha a byli bohatě odměněni milostí, která je připodobnila ke Kristu. Apoštol Pavel volal k Bohu, aby od něho odejmul kříž, osten, který ho zraňoval. Bylo mu však řečeno, že mu stačí Boží milost (por. 2 Kor 12,7–9).

Svatý Kříži, kolik tajemství je v tobě ukryto!

Svatý Kříži, spásu naší hříšné duše!

Svatý Kříži, zdroje lásky Kristovy!

*P. Jiří Špiřík
administrátor ŘKF Nepomuk*

Omluva obětem i posílení prevence: v Olomouci se konala konference o sexuálním zneužívání

Jak v církvi předcházet sexuálním deliktům a jak jednat v případech, že k nim dojde? Odpovědi na tyto otázky hledali poslední dva dny v Olomouci odborníci zastupující církev i státní instituce a také laická veřejnost. Vrcholem konference byla mše svatá, při které biskup Zdenek Wasserbauer přednesl omluvu za tyto činy jménem České biskupské konference.

„Zvláštním způsobem zde dnes vítám vás, kterých se bolestným způsobem dotýká téma zneužívání – vás, kteří jste se stali obětmi sexuální nebo jiné formy zneužívání ze strany služebníků církve, zasvěcených osob, zaměstnanců církve nebo lidí jinak s církví spojených,“ zahájil ve čtvrtek 25. srpna 2022 večerní mši svatou v olomouckém dominikánském kostele Neposkvrněného početí Panny Marie biskup Wasserbauer, který má oblast ochrany před zneužíváním v rámci České biskupské konference na starosti. Pokračoval pak: „Vám se chci na začátku této mše svaté upřímně omluvit a jménem katolické církve v ČR a jménem biskupů katolické církve vyjádřit hlubokou lítost a prosbu o odpuštění.“ Zmínil rovněž, že představitelé církve budou nadále usilovat o to, aby se v místních společenstvích vytvořila kultura, kde bude možné podobných situacím v co největší míře maximálně předcházet.

A právě to byl jeden ze dvou cílů konference na téma „Šetření sexuálních deliktů v katolické církvi“, kterou ve dnech 25. a 26. srpna uspořádala v Olomouci Cyrilometodějská fakulta Univerzity Palackého společně s Českou biskupskou konferencí za finanční podpory Renovabis. Vedle biskupa Wasserbauera se ho zúčastnili také dva biskupové místní, Josef Nuzík a Antonín Basler, českobudějovický biskup Vlastimil Kročil, apoštolskou nunciaturu zastupoval chargé d'affaires Giuseppe Silvestrini. Vystoupili zde odborníci z oblastí kanonického i světského práva, psychologie i psychiatrie, a svůj příběh přednesla také oběť, která byla přímo zasažena sexuálním trestným činem v církvi. „Jsem překvapená zájmem, který toto setkání vyvolalo, a také tím,

Mše svatá „Za oběti sexuálního zneužívání.“ Olomouc. Foto: Pavel Langer / Člověk a Vira

jak živý je průběh a jak se lidé vyptávají,“ zhodnotila krátce před skončením Jiřina Navrátilová, státní zástupkyně a společně s P. Liborem Botkem, soudním vikářem Interdiocézního soudu v Olomouci, také odborná garantka programu. V průběhu konference byly sdíleny zkušenosti při šetření těchto deliktů ze strany církve i státních orgánů činných v trestním řízení. „I když se lišíme v tom, jak probíhá řízení, cíl máme společný: aby se trestné činy spravedlivě vyšetřily a také aby se nastavila preventivní pravidla, která povedou k jejich eliminaci,“ dodala.

Dvoudenní program se na problematiku sexuálního zneužívání podíval z mnoha různých stran. Zahájili ho přednášející ze Slovenska: sestra Marta Andraščíková SSS hovořila o tom, jak situaci zneužívání prožívá oběť, a biskup Marek Forgáč v tématu tělesnost kněze mluvil o tom, jak začlenit celibát do dnešní doby. Dopoledne pak vyplnilo i svědectví jedné oběti sexuálního zneužívání. „Byly to nesmírně silné a zdrcující chvíle, které účastníky velmi zasáhly, a po skončení bylo v sále dlouhé ticho,“ zmínila Navrátilová.

Čtvrteční odpolední program zahrnoval mimo jiné přednášky právníků Jakuba Kříže o etickém kodexu v církevních organizacích a Ronalda Němce o obhajobě podezřelých, která se sice někdy mylně vnímá jako nepříhodná,

je ale důležitá kvůli objektivnímu zjištění pravdy, a Lucie Paprsteinové, která popsala práci s oběťmi sexuálního zneužívání v poradnách Bílého kruhu bezpečí. „Andrej Kačmár, soudce košického Metropolitního tribunálu, pak srovnal církevní směrnice platné pro tuto problematiku v různých zemích, konkrétně Itálii, Německu, Slovensku a Česku. Naše země přitom ze srovnání vyšla poměrně dobře a ukázalo se třeba, že jsme napřed ve spolupráci se státem a v předpisech reflektujeme i nejnovější církevní dokumenty,“ doplnil P. Libor Botek.

Během pátečního programu pak na konferenci vystoupil mj. náměstek nejvyššího státního zástupce Jiří Pavlík, který se zaměřil na to, jaká pravidla preventivního charakteru je třeba nastavit a jak při šetření spolupracovat se státem, nebo soudní znalkyně Kateřina Černeková, která se věnovala následkům sexuálních deliktů pohledem psychiatra i možnostem léčby. Soudní vikář Metropolitního církevního soudu v Praze P. Ondřej Pávek poukázal na teoretická i praktická úskalí při vyšetřování sexuálních deliktů, P. Libor Botek popsal změny mezi prvním a druhým vydáním vatikánské příručky o postupu při vyšetřování případů sexuálního zneužívání v církvi „Vademecum 1.0 a 2.0“ a Jiřina Navrátilová pak ukázala, jak správně klást otázky v trestních kauzách: jak se zodpovědní pracovníci mají poškozených, obě-

tí, svědků i podezřelých ptát, aby se zjistil skutečný stav věci, a přitom nedocházelo k sekundární viktimizaci obětí.

Vedle hlavního programu ale byla důležitá také neformální setkání. „Mimo jiné se při nich dohodlo zřízení nízko-prahového pracoviště v ostravsko-opavské diecézi. Bude fungovat jako pilotní program, který se posléze může šířit do dalších diecézí, a má být prostorem, kde

se člověk může anonymně svěřit s prožitou zkušeností zneužívání. Fungovat bude pod Charitou jako sociální služba, působit zde budou kněží, kteří jsou zároveň psychology, a počítá se i s navázaním spolupráce s Bílým kruhem bezpečí. Služba má začít fungovat začátkem příštího roku,“ zmínil P. Botek.

cirkev.cz

Itálie se vrátila na poutní stezky, a to více než před pandemií

V Itálii narůstá počet udílených dokladů o absolvování jednotlivých etap poutí, zvyšuje se však i počet samotných tras, které vylepšují svou strukturu a vybavení. Vydavatelství *Terre di mezzo* ve své výroční zprávě uvádí číselné údaje, které získalo od sdružení a organizací, jež se podílejí na správě devětasedmdesáti italských poutních stezek.

V loňském roce bylo vydáno 59 538 potvrzení o vykonání pouti (na 49 stezkách; ostatní totiž nevyžadují registraci poutníků ani nevydávají potvrzení) oproti 45 472 v roce 2019. V roce 2020 bylo vydáno 38 624 takovýchto dokladů. Pokud k tomu připočteme skutečnost, že 24 % lidí, kteří se vydají na cestu, nepožádá o potvrzení, můžeme jen v roce 2021 napočítat 80 000 osob v pohybu. A to zejména v letních měsících, které jsou stále nejoblíbenější kvůli pandemii, která i v loňském roce zkrátila období, kdy bylo možné relativně klidně cestovat.

Pokud se tento trend nezmění, může se rok 2022 překvapivě stát novým rekordním rokem. V Itálii tvoří náboženský cestovní ruch 2,5 % z celkového objemu cestovního ruchu, 70 % poutníků jsou Italové a mezi cizinci jsou 3 z 10 Němci. Není zde nouze o nabídky pro ty, kteří jsou vedeni vírou a chtějí si vyzkoušet pěší turistiku, protože zde existuje množství stezek inspirovaných spiritualitou a charismatem světců a blahoslavených. To je případ Poutní stezky svatého Antonína, která je dlouhá přes 400 kilometrů a vede od Svatyně sv. Antonína v Camposampiero v Benátsku přes baziliku svatého Antonína v Padově až do svatyně La Verna v Toskánsku, přes střeđoitalský kraj Emilia-Romagna a Apenniny. Velmi

inspirativní je také cesta v Apulii po stopách dona Tonina Bella, která má objevit (nebo znovuobjevit) tohoto kněze, který svá slova vždy doprovázel konkrétními a lidskými gesty.

Rok 2022 je také významným rokem pro stezku svatého Benedikta, která slaví prvních 10 let své existence. Její autor Simone Frignani, učitel náboženství na základní škole, odborník na pěší turistiku, cykloturistiku a autor několika průvodců zmíněného nakladatelství *Terre di Mezzo*, měl před třinácti lety příležitost cestovat po světě a po pouti v Řecku na hoře Athos do míst pravoslavného mnišství se nechal inspirovat k vytvoření stezky, která by šla po stopách svatého Benedikta a umožnila každému ponořit se do benediktinského ducha, „například každodenním prožíváním dimenze ticha“.

„Trvalo tři roky intenzivního kartografického studia“, pokračuje Frignani, „a desítky a desítky průzkumných cest na místa světcova života, než jsme dospěli k dnešní trase, která zahrnuje 16 etap, včetně Nursie, kde se svatý Benedikt narodil, Subiaca, kde položil základy své řehole, a Montecassina, kde prožil poslední roky svého života a založil opatství, které dokázalo vzdorovat a znovu se zrodit navzdory čtyřnásobnému zničení. Existuje také speciální webová stránka, kde najdete spoustu rad“, vysvětluje Frignani, zatímco se chystá do Montecassina (samozřejmě pěšky) a poukazuje na „znovuobjevení méně známé, ale neméně krásné Itálie, schopné přijímat poutníky s laskavostí a pohostinností minulých let, doslova otevírající dveře domovů“.

Vatican News

SLOVO KNĚZE

Asi každý z nás má svého oblíbeného světce, bylo by asi divné kdyby neměl, na kterého se obrací s důvěrou v jeho přímluvu u Božího trůnu. Sice nám to naši tzv. odloučení bratři (normálně zvaní heretici) vyčítají a někteří se nám i (asi v rámci ekumenismu) pošklebují, ale to by nám zase tak příliš nemělo vadit, neb už jsme měli mnoho desítek, ba stovek, let čas si zvyknout. Pravda, někdy to i zabolí, neboť to z jejich strany můžeme vnímat i jako určitou nespravedlnost. A přitom by se nám mohli pošklebovat i oprávněně a u mnoha z nás by důvod našli celkem snadno „na první dobrou“.

Onehdy jsem rozprávěl se svým přítelem, který si povzdechl, že je mnoho katolíků v jeho okolí, kteří ctí nějakého toho světce a kterým imponuje tím, co dokázal, ale rozhodně by nebyli ochotni si dle jeho příkladu uspořádat vlastní život. Od té doby jsem se často nad jeho povzdechem zamyslel a nezbylo mi než s ním souhlasit. Stačí se totiž jen kolem sebe (ale i na sebe sama) pozorně podívat a najednou můžeme vidět spousty jakýchsi polovičitých ctitelů. Můžeme tak najednou spatřit tu obdivovatele sv. Mikuláše, který má ovšem problémy s osobní štedrostí, jinde ctitele sv. Aloise, který má obavy z toho, že by se mohl nakazit. Babiček, které ctí sv. Ludmilu, ale mladí nerozčílovali, nebude asi taky zrovna málo. A tak bychom mohli pokračovat ještě dlouho, než bychom se dobrali konce. Kde tedy pramení tato polovičitost v následování našich nebeských přátel? Možná to bude znít až příliš tvrdě, ale není to náhodou jakási obava z toho, že by se kříž mohl stát opravdovou a každodenní součástí našich životů? Ale jinak to stejně nepůjde, vždyť jak praví sv. Jan Damašský: „On je zbraní a štítem proti nepříteli“.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

SOUDNÍ PŘE JOHNNYHO DEPPA: ZTRÁTA PRO #METOO, ALE VÝHRA PRO SLEPOU SPRAVEDLNOST

A snad i přenastavení společnosti

Genderizace právního systému je velice nešťastný, byť asi zcela nevyhnutelný výsledek hnutí #MeToo a #BelieveAllWomen.

Na začátku léta utrpěla tato twitterová tažení výraznou porážku, kdy porota virginského soudu přiznala herci Johnnymu Deppovi odškodné 15 milionů amerických dolarů za pomluvu od jeho bývalé manželky Amber Heardové, která ho ve čtenářské rubrice listu Washington Post roku 2018 křivě obvinila ze sexuálního násilí.

V rámci soudního procesu, který začal 12. dubna a trval šest týdnů, bylo také přiznáno dvoumilionové odškodné pro Heardovou za pomluvu v souvislosti s nepravdivými výroky Deppova právníka.

Jak se dalo očekávat, reakce v tisku a na sociálních sítích byly protichůdné.

Twitter, neschopen plně přijmout Deppovo vítězství, ve své rubrice „Co se děje“ celý příběh přerolil jako „Po několikátýdenním procesu porota shledává Amber Heardovou i Johnnyho Deppa obětí pomluv“. Média hlavního proudu byla poctivější a přiznala, že Depp vyhrál, i když pak jejich rubriky pro názory čtenářů zaplnily nedůtklivé protesty.

Zatímco genderově posedlí komentátoři budou soudní při Johnnyho Deppa líčit jako výhru pro muže a prohru pro ženy, ve skutečnosti tu zvítězila spravedlnost a prohrála předpojatost.

Všechny ženy, které vznášejí obvinění ze sexuálního napadení, by měly být brány vážně. Ale ne všem takovým ženám by se mělo věřit jen proto, že to jsou ženy. Tento fakt je zcela zjevně pravdivý stejně jako tvrzení, že by se nemělo věřit všem bělochům, kteří z něčeho obviňují příslušníky menšinové rasy.

Právní systém může být spravedlivý, jen pokud soudy soudí obžalované

Foto: WilliamCho / pixabay

jako jedince, a nikoli jako členy nějaké skupiny.

Heardová doufala, že její pohlaví ohne zákon v její prospěch. „Jsem zklamáná i kvůli tomu, co tento verdikt znamená pro ostatní ženy,“ napsala v prohlášení po vynesení rozsudku.

Depp naproti projevil vděčnost, že justice byla genderově slepá, a ve svém prohlášení po skončení procesu napsal: „Doufám, že moje úsilí o to, aby zazněla pravda, pomůže druhým, mužům i ženám, kteří se ocitli v podobné situaci jako já.“

Paní Spravedlnost je slepá z určitého důvodu. Princip, že obžalovaný je nevinný, dokud se neprokáže jeho vina, je tím, co západní právo odlišuje od spravedlnosti davu a korupčních rysů jiných dějinných období či jiných společností ještě i dnes.

Kauza Amber Heardové se nezhroutila kvůli jejímu pohlaví, nýbrž pod tíhou důkazů, které porota posuzovala. Bývalý

kalifornský soudce, mezi jehož klienty patřili herci, režiséři a spisovatelé, v rozhovoru pro list *New York Post* uvedl, že podle poroty Heardová „vystupovala neautenticky, afektovaně přehrávala a nezasluhovala si empatii“.

„Spousta emočních signálů na lavici svědků nebyla v souladu s jejím svědectvím,“ sdělil Dhanidina listu. „Projevovale nepřírozené rozrušení ve chvílích, které tomu neodpovídaly, a přímým oslovováním se neohrabaně pokoušela navázat spojení s porotou.“

Jak se zdá, věci Heardové ublížilo i to, že v jejím příběhu byly určité nesrovnalosti a že její výpověď o tom, jak Depp údajně shodil svou bývalou přítelkyni Kate Mossovou ze schodů, vyvrátila jako svědkyně samotná Mosssová.

Svou roli sehrály i uniklé zvukové nahrávky, na nichž si Heardová Deppa dobírala, aby o vzájemném násilí v jejich

dokončení na str. 5

HLÁSIT SE KE KRISTU, ALE NE K CÍRKVI ZNAMENÁ, ŽE JEŽÍŠI NEROZUMÍME

Ježíš vůbec nezpochybňuje Zákon, nýbrž výklad tohoto Zákona a zkosnatělé uplatňování tradice.

Velkou část Ježíšova veřejného života provází určité nepochopení: představa, že napadal Zákon, jako by byl heretik, který nebezpečně ohrožoval lid a tradici. V dnešním textu z evangelia Ježíš jednou provždy vysvětluje, jaká je jeho skutečná úloha: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit“ (Mt 5,17).

Ježíš vůbec nezpochybňuje Zákon, který dal Bůh Mojžíšovi, ani staletou tradici, jež položila základy lidu Izraele. Napadá výklad tohoto Zákona a zkosnatělé uplatňování tradice.

Proto v Kristově učení nenacházíme zrušení, nýbrž naplnění. V dnešním světě bychom i my mohli upadnout do pokušení, kdy bychom si mysleli, že pravá křesťanská víra nepotřebuje teologii, morálku, liturgii ani instituce. Ačkoli všechno toto jistě může vést ke zkušenostem, kdy místo aby to podporovalo setkávání s Kristem, brání mu, řešením ve skutečnosti není jejich zrušení, nýbrž jejich správné využívání a naplnění.

Hlásit se ke Kristu, ale ne k církvi znamená, že jsme Ježíše nepochopili. „Milovat, to ano, ale bez pravidel“ znamená, že jsme lásku nepochopili. Říkat: „Vztah s Bohem, to ano, ale bez liturgie,“

Foto: © Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

znamená plést si kutilskou mentalitu se skutečným stavem věcí.

Musíme si dávat velký pozor na ty, kdo ve snaze říct nám něco nového opouštějí staré – když pravda skutečně platí, obvykle obnovuje naše chápání starého v jeho pravém světle a není třeba nic odhazovat.

*P. Luigi Maria Epicoco
Aleteia
Přeložila Alena Švecová*

*P. Luigi Maria Epicoco
italský kněz, vyučuje filosofii na Lateránské univerzitě a Istituto Superiore di Scienze Religiose „Fides et Ratio“ L'Aquila, autor knih, píše pro L'Osservatore Romano*

dokončení ze str. 4

vztahu veřejně promluvil, a „schválně, co na to řeknou porota a soudce“. „Jen to světu řekni, Johnny, pověz jim, Johnny Depp: i já Johnny Depp, muž, jsem obětí domácího násilí,“ pošklebovala se. „Schválně, kolik lidí ti bude věřit a postavit se na tvou stranu.“

Heardové se její přání splnilo – a svět si to bude pamatovat jako den, kdy téměř chytila kapitána Jacka Sparrowa.

Ale co s tím, že Depp byl *de fac-*

to očerněn ještě před projednáním pře? Když v době sílících obvinění od Heardové společnost Disney ukončila s Deppem spolupráci na pokračování Pirátů z Karibiku, byla to typická ukáзка kultury rušení.

Ještě horší je, že Americká asociace občanských svobod (ACLU) napsala do čtenářské rubriky ve *Washington Post* pro Heardovou anonymní příspěvek poté, co tomuto sdružení slíbila za vynaložené úsilí 7 milionů dolarů. ACLU i *Washington Post* se nepochybně usilovně připra-

vují na právní kroky.

Dá-li Bůh, celá tato sága poslouží jako přenastavení společnosti ve prospěch slepé spravedlnosti a presumpce nevinny.

*Kurt Muhlburg
MercatorNet
Přeložila Alena Švecová*

*Kurt Muhlburg
australský spisovatel a novinář*

NEMŮŽETE SLOUŽIT BOHU I MAMONU

18. září 2022 – 25. neděle v mezidobí – Lk 16,1–13

Jan Zlatoústý

Existuje jisté přesvědčení, které smrtelníky zatěžuje, protože zvětšuje zločiny a zmenšuje statky: přesvědčení, že to, co máme v tomto životě k užívání, máme jako páni. Ve světle tohoto přesvědčení to také považujeme za významné dobro. Opak je však pravdou: v tomto životě nejsme jako páni ve svém domě, ale jsme vedeni jako hosté a pocestní tam, kam nechceme, a v době, o níž nevíme: kdo je nyní bohatý, stane se brzy žebrákem. Ať jsi tedy kdokoli, věz, že jsi správcem cizího majetku a že ti bylo dáno dočasné užívání a krátké právo. Odhodte tedy povýšenou domyšlivost pána a přijměte pokoru a mírnost správce.

Origenes

Je to pravda, protože pohané říkají, že rozumnost je ctnost, a definují ji jako znalost dobrých, špatných a neutrálních věcí, neboli vědění, co dělat a co nedělat. Je však třeba prozkoumat, zda tato formule označuje více věcí, nebo jen jednu. Říká se, že Bůh stvořil nebesa rozumně: je zřejmé, že rozumnost je dobrá, neboť nebesa stvořil Hospodin. Také v knize Genesis se podle Septuaginty říká, že had byl nejrozumnější. Rozvážností se zde nenazývá ctnost, nýbrž lstivost se sklonem ke zlému, a v tomto smyslu je řečeno, že Pán pochválil správce, že jednal moudře, to znamená lstivě a nepoctivě. A možná, že když řekl „pochválil“, neřekl to jako skutečnou pochvalu, ale ironicky, jako když říkáme, že někoho chválíme za průměrné nebo bezvýznamné věci. Do jisté míry chválíme také soutěživost a chytrost, které ukazují sílu ducha.

Teofylakt

Tak nazývá syny tohoto světa ty, kdo myslí na to, co mají na zemi, a syny světla ty, kdo berou do rukou duchovní bohatství světla s pohledem upřeným na Boží lásku. I při správě lidských záležitostí však zjišťujeme, že vše řídíme prozíravě a snažíme se, abychom po skončení správy měli úto-

Marinus van Reymerswaele: Podobenství o rozumném hospodáři (16. st.)

čiště pro život. Když však máme spravovat a rozdělovat Boží věci, nemyslíme na svůj budoucí prospěch.

Augustin

To, co Hebrejci nazývají mamonem, se v našem jazyce nazývá bohatstvím; jako by řekl: udělejte si přátele z nespravedlivého bohatství. Někteří to však chápou špatně; okrádají cizí majetek a část z něj dávají chudým a myslí si, že jednájí podle příkázání. Toto chápání je třeba napravit. Dávejte almužny ze spravedlivé práce, neboť Krista na soudu nepodplatíte. Kdybys dal něco soudci, aby rozhodl v tvůj prospěch, z toho, co jsi zkazil pro potřebné, a ten by rozhodl v tvůj prospěch, moc spravedlnosti je tak velká, že by sis toho ani ty nevážil. Nermalujte Boha jako takového: je pramenem spravedlnosti. Nedávejte tedy almužny z úroků a lichvy, to říkám věřícím, kterým rozdělujeme Kristovo tělo, ale máte-li takové peníze, je to, co máte, zlé. Už nečiňte zlo. Zacheus řekl: „Polovinu svého majetku dám chudým. Hle, jak utíká ten, kdo se spěchá spřátelit s nespravedlivým mamonem, a aby se neprovinil kvůli něčemu jinému. Jestliže jsem někoho oklamal, odplatím mu čtyřnásobně (Lukáš 19,8). Existuje i jiné chá-

pání. Nespravedlivý mamon je veškeré světské bohatství, ať už pochází odkudkoli. Hledáte-li totiž pravé bohatství, spocívá v jiném, jímž oplýval nahý Job, když měl srdce plné Boha. Ale toto bohatství má jméno od nespravedlnosti, protože není pravé, neboť je plné bídy a vždy závisí na náhodě; kdyby totiž bylo pravým bohatstvím, poskytlo by ti jistotu.

Nebylo to však řečeno jen tak, jakoby bez očí. Nikdo totiž na otázku, zda miluje ďábla, neodpoví, že ano, ale že ho nenávidí. A myslím, že všichni tvrdí, že milují Boha. Buď tedy bude nenávidět jednoho, to jest ďábla, a milovat druhého, to jest Boha, nebo se bude držet jednoho, to jest ďábla, když se mu zdá, že jde po jeho časných odměnách, a druhým, to jest Bohem, bude pohrdat: jako ti, kdo jeho varování obvykle řadí mezi své touhy, když si obvykle představují, že jeho dobrotá znamená beztrápnost.

Cyryl

Proto Kristus učil, že bohatí mají milovat přátelství chudých a shromažďovat poklady v nebi. Poznal však klamnost lidské mysli, jak ti, kdo hledají bohatství, nepro-

dokončení na str. 8

JAK REAGOVAT, KDYŽ LIDÉ ŘÍKAJÍ, ŽE JEŽÍŠ MĚL BRATRY A SESTRY?

Od prvních dnů po zmrtnýchvstání církev věří, že Marie byla vždy panna a že Ježíš neměl žádné biologické bratry ani sestry.

„Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?“ (Mk 6,3)

Měl Ježíš bratry a sestry? Někteří lidé se domnívají, že Markovo evangelium právě to tvrdí.

A nejen Markovo evangelium. V Lukášově evangeliu 8,19–21 se toto téma objevuje znovu. Ježíšovi to říká zástup, který se shromáždil, aby si jej poslechl. Lidé mu řekli: „Tvoje matka a bratři stojí venku a chtějí se s tebou setkat.“

Ježíš však místo toho, aby pozval zbytek rodiny dál, je propouští a využívá této příležitosti k tomu, aby učil o blízkosti, kterou cítí k těm, kdo zachovávají jeho slovo.

„Kdo je moje matka a moji bratři?“ ptá se. „Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a podle něho jednají.“

Mezi protestantskými biblisty se najdou tací, kteří poukazují na verše, jako je tento, jako na důkaz, že Marie měla s Josefem po porodu Ježíše další děti. Biblišta James Tabor je uvádí na svém blogu: Jakub, Josef, Juda a Šimon a podle některých údajů také Marie a Salome.

Katolická církev však taková tvrzení odmítá – jsou v rozporu s dogmatickým učením církve o Mariině ustavičném panenství.

Jak tedy katolíci přišli na myšlenku, že Marie nikdy neměla sex a nerodila další děti? A proč by vlastně Josef na takovou dohodu přistoupil?

Kdo je tvůj bratr?

V běžné řeči není neobvyklé označit někoho za svého „bratra“, i když mezi vámi není žádný fyzický pokrevní vztah. My křesťané jsme všichni „bratři v Kristu“. Výraz „bratr“ se může vztahovat na někoho, s kým jste pokrevně příbuzní – nebo může odkazovat na někoho, kdo není biologicky příbuzný, ale s kým vás pojí spo-

Mistr Vyšebrodského oltáře: Madona z Vevří (cca 1350)

lečné přátelství nebo etnické pouto.

V Písmu je tomu podobně. Řecký výraz pro „bratra“, *adelphos*, se může vztahovat nejen na pokrevní příbuzné, ale také na vzdálené bratrance a sestřenice nebo šířeji na jiné osoby, s nimiž člověka pojí duchovní pouto.

Vezměme si například Genesis 13,8: „Tu řekl Abram Lotovi: ‚Ať nejsou rozepře mezi mnou a tebou a mezi pastýři mými a tvými, vždyť jsme muži bratři.‘“

V tomto případě je výraz „bratr“ použit pro označení Abraháma a Lota – kteří nejsou biologickými bratry, ale strýcem a synovcem.

A svatý Pavel, když píše svůj první list Korintanům (15,6), popisuje lidi, kteří viděli Ježíše po jeho zmrtnýchvstání, včetně jeho „bratrů“: „Poté se [Ježíš] ukázal více než pěti stům bratrů najednou; většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli.“

Pavel se jistě nesnažil tvrdit, že Marie porodila více než pět set dětí!

To, že Ježíš byl jedináček, dokazují pisatelé evangelií i jinými způsoby.

Z evangelií, ze Skutků apoštolských i ze starověkých textů víme, co se stalo s Dvanácti po Kristově zmrtvýchvstání. Čteme o jejich hrdinských činech, o šíření evangelia v cizích zemích – raději podstoupili mučednickou smrt, než aby zapřeli Ježíše, o němž věděli, že je Kristus. Víme, jak zemřeli a kde jsou pohřbeni.

Říkají nám evangelia něco o Ježíšových bratrech? Ne, vůbec nic.

U paty kříže stála Marie, Ježíšova matka, další dvě Marie – Marie Kleofášova a Marie Magdaléna – a apoštol Jan. Když Ježíš umíral, svěřil Marii Janovi. Jeho slova zněla: „Ženo, hle, tvůj syn!“ A Janovi řekl: „Hle, tvá matka.“ V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě. (J 19,26–27)

Kdyby měl Ježíš další sourozence, nebyli by tam s ním a nestáli by po boku jeho matky? A nepřevzali by za matku odpovědnost a nevezali by ji k sobě domů?

Kdyby existoval jiný pokrevní příbuzný, který by se o Marii mohl postarat, proč by ji Ježíš svěřoval Janovi?

Další narážka: Ježíšovi „bratři“ citovaní v J 2,1 a Sk 1,14 nejsou nikdy nazýváni Mariinými dětmi, ačkoli sám Ježíš ano.

Učitelství úřad církve

Existuje však ještě jeden důvod, proč bychom měli věřit, že Maria neprodila další děti. Tím je shoda rané církve a věč-

ného magisteria.

Nezapomeňte, že Ježíš slíbil, že pošle Ducha svatého, Parakléta, který povede jeho církve a ochrání ji před omyly. Bez tohoto Kristova příslibu by se jeho následovníci a jejich potomci mohli stále více vzdalovat od Pravdy a zcela se ztratit v důsledku falešných učení a mylných prorocství. Máme však Kristův slib, že bude s námi po všechny dny až do konce časů. Pod ochranou druhé osoby Nejsvětější Trojice a Ducha svatého si můžeme být jisti, že Církev bude věrně uchovávat zvěst evangelia.

Od prvních dnů po zmrtvýchvstání církve věří, že Marie byla vždy panna a že Ježíš neměl žádné biologické bratry ani sestry.

Nekanonické, ale velmi uznávané dílo z doby kolem roku 150 n. l., Jakubovo protoevangelium, tvrdí, že Marie byla od svého mládí zasvěcenou pannou. Protoevangelium vysvětluje, že svatý Josef byl starší vdovec s dětmi, který byl vybrán za Mariina manžela, aby ji střežil a chránil a zároveň respektoval její slib panenství.

Tento názor – že Josef měl děti z předchozího manželství, které se staly Ježíšovými nevlastními sourozenci – sdílel ve čtvrtém století Epifanos, biskup ze Salaminy. Věřil mu i mnozí v dnešní pravoslavné církvi.

Athanasios Alexandrijský ve svých *Čtyřech rozpravách proti ariánům* v roce 360 n. l. napsal:

„Proto ti, kdo popírají, že Syn je od Otce svou přirozeností a vlastní svou podstatou, nechť popírají také to, že přijal

pravé lidské tělo z Marie Věčné Panny.“

Svatý Jeroným v roce 383 v debatě s Helvidiem napsal o Mariině ustavičném panenství:

Tvrdíš, že Marie nesetrvala v panenství? Já tvrdím ještě více než sám Josef, že Marie byla panna, takže se z panského manželského svazku narodil panenský syn.

A v následujícím století pronesl papež svatý Lev I. kázání, v němž řekl:

Původ je jiný, ale podstata stejná: ne stykem s člověkem, ale Boží mocí byl počat: Panna totiž počala, Panna porodila a Pannou zůstala.

Dnes Katechismus katolické církve (501) znovu potvrzuje totéž:

Ježíš je jediným Mariiným synem. Avšak Mariino duchovní mateřství se vztahuje na všechny lidi, které on přišel spasit: „Zrodila syna, kterého Bůh ustanovil za prvního z mnoha bratří (srov. Řím 8,29), totiž věřících, při jejichž zrození a vychování ona spolupracuje svou mateřskou láskou.“

Kathy Schiffer
National Catholic Register
Přeložil Pavel Štíčka

Kathy Schiffer
novinářka a bloggerka

dokončení ze str. 6

jevují žádný skutek lásky k chudým. Na velmi jasných příkladech tak ukazuje, že takoví nezískávají žádné duchovní dobro, a dodává *Kdo je věrný v nejmenším, je věrný i v mnohém, a kdo je nepoctivý v malém, je nepoctivý i v mnohém*. A Pán otevírá oči našeho srdce a vysvětluje, co řekl, když dodává „jestliže jste tedy nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří pravé bohatství?“ Neboť nespravedlivý mamon, to jest pozemské bohatství, je to nejmenší, neboť těm,

kdo znají nebeské věci, se zdá být ničím. Domnívám se tedy, že člověk je v malém věrný, když pomáhá těm, které trápí neštěstí z tohoto nejmenšího. Jsme-li tedy v malém zrádci, jak od něho přijmeme pravý bohatý dar, totiž duchovní dary Boží, které vtiskávají lidské duši Boží obraz? A že to je záměrem Pánových slov, je zřejmé z toho, co následuje, neboť říká: „A jestliže jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá to, co je vaše?“

Béda

Ať tedy chamtivci slyší, že není mož-

né sloužit současně bohatství i Kristu. A přesto neřekl: „ten, kdo má bohatství“, ale „ten, kdo slouží bohatství“. Neboť ten, kdo je služebníkem bohatství, pečuje o bohatství jako služebník, a kdo odhodil jeho otroctví, rozdává je jako pán. Kdo však slouží mamonu, slouží vlastně tomu, kdo je kvůli své zkaženosti v čele těchto pozemských věcí a je nazýván knížetem tohoto světa.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

PROBLÉM CHYBNÉHO PRENATÁLNÍHO TESTOVÁNÍ

Pro ty z nás, kteří patříme do komunity obránců života, bylo povzbudivé přečíst si nedávnou investigativní zprávu, která konečně přiznala skutečnost, že většina toho, co je slibováno jako přesné prenatální testování vzácných chromozomálních poruch u nenarozených dětí, je „obvykle chybné“. Pokud jde o neinvazivní prenatální testy, které se provádějí pomocí jednoduchých odběrů krve a které lékaři předepisují více než třetině těhotných žen v Americe, analýza *Time*s ukázala, že „pozitivní výsledky těchto testů jsou chybné přibližně v 85 procentech případů“. Podobně tristní situace je i v ČR, kde se navíc u prenatálních testů objevuje snaha donutit ženy podstoupit testy odhalující nemoci nenarozených dětí už do 11. týdne těhotenství, aby bylo možné co nejdříve vyhledané děti usmrtit. V drtivé většině případů jde o děti s Downovým syndromem. Za tyto testy si české ženy navíc připlácí vysoké sumy. Prenatální testování později, tzv. tripple testy, jsou podobně problematické. Jak říká autorka článku, platí to pro celý svět, který toto schéma uplatňuje – velká část označených dětí jako nemocných je pouze obětí špatného mechanismu výpočtu délky gravidity. Žena, která testy odmítne, protože ví, že by se k potratu donutit nenechala, bývá označována vykřičníkem ve zdravotnické dokumentaci a často přímo u zdravotnického personálu i ve svém okolí dehonestována.

Vysoké procento falešně pozitivních výsledků je sice pro nás všechny novinkou, ale většina z nás již více než deset let ví, že prenatální testy jsou katastrofálně chybné a v jejich důsledku dochází k mnoha potratům. Nová generace neregulovaných prenatálních screeningových testů, způsobuje často „falešný poplach“. V příliš mnoha případech však ženy ukončují těhotenství pouze na základě krevních screeningových testů. Nedávná studie jiné kalifornské testovací společnosti, Natera Inc., která nabízí screening s názvem Panorama, zjistila, že 6,2% žen,

kteří obdržely výsledky testů ukazující na vysoké riziko chromozomálního onemocnění plodu, ukončilo těhotenství, aniž by podstoupily diagnostický test, jako je amniocentéza. Byly zaznamenány nejméně tři případy, kdy ženy ukončily těhotenství zdravého plodu, neboť výsledek screeningu naznačoval vysoké riziko...

Právě příslib přesnosti těchto neregulovaných společností provádějících prenatální testování je totiž podle reportérů deníků *The Boston Globe* a *The New York Times* znepokojující. *The Globe* poukázal na tvrzení, že s „téměř naprostou přesností“ odhalil riziko, že plod může mít Downův nebo Edwardsův syndrom a rostoucí seznam dalších chromozomálních abnormalit, objevujících se v letácích společnosti MaterniT21, které slibují „žádné možná“, a na prohlášení společnosti Panorama na jejích internetových stránkách, že její test je „z 99% přesný, jednoduchý a důvěryhodný“.

Prenatální testování je prodáváno všem těhotným ženám, což vedlo deník *The Boston Globe* v roce 2014 k předpovědi, že odvětví prenatálního testování bude mít do roku 2019 celosvětově obrát 3,6 miliardy dolarů. Uvádí se, že „analytické odhady velikosti trhu se pohybují od 600 milionů dolarů do několika miliard a očekává se, že počet žen podstupujících tyto testy se do roku 2025 zdvojnásobí“. Toto vše není nijak regulováno.

Testovací společnosti tvrdí, že pokud pacientky obdrží pozitivní výsledek, jsou poučeny, aby podstoupily další testování prostřednictvím amniocentézy. Studie deníku *Boston Globe* však ukázala, že 6% pacientek, u nichž byl výsledek krevních testů pozitivní, se rozhodlo pro potrat, aniž by si nechalo potvrdit další test. A deník *New York Times* upozorňuje, že amniocentézu lze provést až v pozdějším stadiu těhotenství – kdy v některých státech potrat již není legální. Nová strategie, kterou *The Times* prosazují, je „koordinovaná politická kampaň, jež využívá podpory veřejnosti pro poselství otevřenosti a hr-

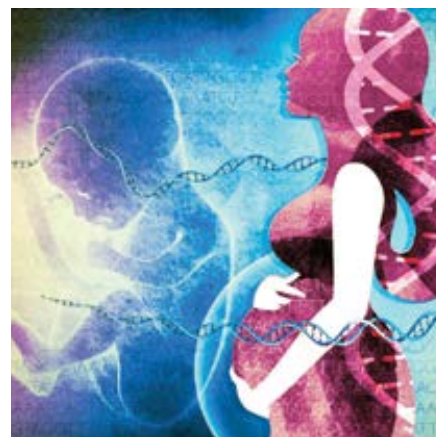

Foto: NHGRI Image Gallery / flickr

dosti“. Nebo jako v případě nynějšího varování před závadnými prenatálními testy, se snaží podsouvat požadavek, aby ženy měly přístup k pozdnímu potratu v případě abnormalit plodu, které lze s konečnou platností diagnostikovat až v pozdějším stadiu těhotenství. Prostě: účelovka a mediální tlaková masáž.

Strana bojující za potraty již zahájila na stránkách *The New York Times* svou politickou kampaň za udržení neomezeného přístupu k potratům. Lidé v pro-life komunitě jsou vděční za alarmující odhalení deníku *The New York Times* o potratech zdravých nenarozených dětí kvůli chybným prenatálním testům. Musíme si však také uvědomit, že budeme muset zvýšit své úsilí, protože s tím, jak se pozornost lidí, kterým záleží na záchraně životů nenarozených dětí, přesouvá od soudů k volební politice, se volby stávají důležitějšími než kdy jindy.

Anne Hendershott
Crisis Magazine

Dr. Anne Hendershott
profesorka sociologie a ředitelka Veritas
Center for Ethics in Public Life na
Franciscan University of Steubenville

POŽADAVKY PRO SVĚTOVOU CÍRKEV A DRUHÝ VATIKÁNSKÝ KONCIL

Papež Jan Pavel II. vydal roku 1983 pokoncilní Kodex kanonického práva. Velmi trefně o něm prohlásil, že je vlastně „posledním dokumentem Druhého vatikánského koncilu“.

A měl pravdu. Vždyť koncilní dokumenty neobsahují pouze abstraktní snění o lepším světě a krásnější církvi, nýbrž často vyjadřují jednoznačně formulovaná přání, podněty, ba striktní požadavky, které by mohly zůstat „viset ve vzduchu“, pokud by se jich znovu neujala nejvyšší, tedy papežská autorita církve, a nepřevědla je do jednoznačně formulovaných norem, stanovících konkrétní práva a povinnosti.

Kodex obsahuje také právní předpisy, týkající se procesu, který církev dnes velmi intenzivně prožívá, nacházejí se v něm totiž ustanovení o biskupských synodách i o dalších synodálních shromážděních a iniciativách v církvi. Neméně důležité jsou však také normy kodexu o tom, kdo a za jakých okolností je oprávněn se v církvi účastnit veřejné diskuse a předkládat své názory, náhledy a představy. Kánon 212 kodexu v zásadě uznává právo na veřejné mínění, které mohou katoličtí křesťané svobodně vyjadřovat. Pečlivé a důsledné dodržování této normy by velmi účinně napomohlo potřebné strukturovanosti a smysluplnosti tolik prosazované synodální cesty církve. Základní teze kán. 212 § 3 zní: „Křesťané mají právo, dokonce někdy i povinnost sdělit pastýřům církve své mínění o věcech týkajících se prospěchu církve a s tímto míněním seznámit ostatní věřící.“ To ovšem ještě není všechno. Kánon velmi moudře vymezuje hranice, v jejichž rámci se tak má dít. Ke zbytečnému chaosu totiž vede stav, kdy může kdykoli, kdokoli a cokoli v církvi prohlašovat, s tím, že to je jeho „názor“. Proto norma kodexu stanoví, že tak mají křesťané činit podle „svých znalostí, příslušnosti a postavení“, a hlavně „při zachování neporušenosti víry a mravů a úcty vůči pastýřům“.

Jedna z našich diecézí zveřejnila výsledek svého synodálního procesu, obsa-

Foto: Jakub Šerých / Člověk a Vira

hující také požadavky týkající se budoucnosti světové církve. Při aplikaci kritérií uvedené kodexové normy by však nemohl obstát prakticky žádný z předestřených požadavků. Zcela proti církevní nauce směřuje především požadavek na svěcení žen. Je pravdou, že Druhý vatikánský koncil v dekretu o apoštolátu laiků (*Apostolicam actuositatem* č. 9) jednoznačně požaduje, „aby se zvýšila účast žen v různých oborech církevního apoštolátu“, avšak jakýkoli náznak ohledně participace žen v hierarchických stupních kněžského svěcení je koncilu zcela cizí. Pokud se takové otázky nastolují, jedná se o naprosté vychýlení z litery i „ducha“ koncilu. Navíc je soustavné šíření nauky o svěcení žen trestným činem. Církev nemá oprávnění k takovým svěcením, což stvrdil Jan Pavel II. roku 1994 svým listem *Ordinatio sacerdotalis* jako nauku církve, která sice není dogmatem, avšak zůstává definitivní a neměnná. Norma kodexu (kán. 750 § 2) vysvětluje: „Pevně je také třeba přijímat a uznávat vše, co učitelský úřad církve o víře a mravech vyhláší za definitivní [...]; proto se neshoduje s naukou katolické církve ten,

kdo odmítá definitivní vyhlášení tohoto charakteru.“ Zjevně bez problémů se tak do synodálního procesu vloudila nauka, která podle kodexu (kán. 1371) podléhá „spravedlivému trestu“, je tedy doslova předmětem kriminální činnosti. Tento politováníhodný lapsus je logickým důsledkem nerespektování kritérií kán. 212, stanovících možnosti i meze vyjadřování veřejného mínění v církvi.

V příkrém rozporu s dokumenty Druhého vatikánského koncilu (*Presbyterorum ordinis* č. 16, *Optatam totius* č. 10) pak účastníci synodálního procesu nastolují požadavek na zrušení kněžského celibátu. Respekt nejen vůči literě, nýbrž opět vůči tolik vzývanému „duchu“ koncilu by však měl vést ke zcela opačnému postoji, totiž k přijetí hlubokých vyjádření dokumentů koncilu o praktickém i duchovním smyslu celibátu, což by také upevnilo důvěru věřících ve skutečnou nauku koncilu. Nikoli náhodou tato naše diecéze, požadující zrušení celibátu, dnes nedisponuje ani jediným seminaristou na cestě ke kněžství. Po vzoru diecézí, nacházejících se přes hranice naší republiky na západ, se tato diecéze ústy synodálně

Foto: © Roman Polách / Člověk a Víra

angažovaných laiků, odmítajících závaznou disciplínu církve, domáhá zrušení celibátu v nereálném domnění, že teprve tento krok vyřeší palčivý problém nedostatku kléru.

Tyto diecéze na západ od nás jsou oné naší diecézi blízké také v protikladnosti kladených požadavků. Na jedné straně nás mezi nimi ohromí odmítání dne Páně v podobě, která ze mše svaté činí obdobu návštěv kin, divadel a jiných zábav: „zrevidovat povinnost nedělní návštěvy bohoslužby“. Na druhé straně se pak má pěstitelům předmanželských, mimomanželských a nejrozmanitějších LG-BTQ+ sexuálních styků umožnit „plnohodnotný svátostný život“. Kdy ale jindy by měli tito lidé (jistěže nelegálně) přistupovat ke svátostem, než právě v onu odmítanou neděli, zatěžující svobodu svědomí? A co o těchto věcech hovoří koncil? Pasáže o manželské lásce a jejím intimním vyjádření nikoho nenechávají na pochybách, že sexuální život mimo manželství byl pro koncilní otce v souladu s dvoutisíciletou praxí církve naprosto nepředstavitelný (srov. *Gaudium et spes* č. 49–50). Ohledně nedělní povinnosti pak čteme (*Sacrosanctum concilium* č. 106): „Podle apoštolské tradice, která má původ ode dne Kristova vzkříšení, slaví církev velikonoční tajemství vždy osmý den, který se právem nazývá den Páně nebo neděle. V ten den jsou věřící povinni (!) shromáždit se, aby slyšeli

Boží slovo a měli účast na eucharistii.“ Je úsměvné, že titíž synodální výslovně postulují „požadavek na přijetí závěrů Druhého vatikánského koncilu“. Přitom se sami těmito „závěry“ zcela mýjí.

Z oněch diecézí na západ od nás si synodální diskutéri také vypůjčili požadavek „zrevidovat požadavek na zpověď“, neboli faktické zrušení normy kán. 989: „Každý věřící, jakmile dospěl do věku užívání rozumu, je povinen alespoň jednou za rok vyznat své těžké hříchy.“ Zatímco požadavek faktické likvidace svátosti smíření je odůvodněn tvrzením, že zpověď se vyžaduje „v mnoha rigidních prostředích v podstatě bez návaznosti na obsah“, západnější diecéze rovnou požadují, aby se „církev omluvila za hluboké duševní rány, které svojí zpovědní praxí věřícím způsobila“. Duševního klidu bez škodlivé zpovědní praxe si tam užívá již třetí generace katolíků.

Někteří zodpovědní mužové v církvi se na diecézi, která takto otevřeně publikovala své synodální závěry, zlobí. Vše mělo zůstat v tajnosti, zvláště když se ukázaly tak neradostné výsledky. Nelze však nadále žít v iluzi, že k takovým požadavkům u nás nebudeme dospívat, že právě my, na rozdíl od církví na západ od nás, budeme „sněmovat jen tak, jak si to přeje svatý otec“. Je naopak dobře, že k publikování těchto požadavků došlo, a jejich prostudování by konečně mělo otevřít oči všem, kdo dosud nechtěli

vnímat realitu. „Překvapivé“ požadavky synodálů totiž již po drahnou dobu čile pochodují našimi církevními institucemi. Přemnozí mediálně populární klerikové, prominentní žurnalisté, pedagogové v církevním školství, zaměstnanci církevního aparátu, zkrátka právě ti, kteří své živobytí či kariéry budují díky církvi, požadují její radikální změnu k obrazu svému, ale ve svých chybných postojích se cítí zcela bezpeční a beztravní – jakkoli si někdy rádi zahrají na rebely. Nad tím nelze mávnout rukou, neboť „trocha kvasu prokvasí celé těsto“ (Ga 5,9).

Dále pak je na čase opustit představu, že v církvi existuje nějaký pomyslný „střed“ a pak jsou zde dvě krajnosti, jedna liberální zleva a druhá tradicionalistická zprava, přičemž my budeme v naší rozumné vyváženosti bránit oběma těmto extrémům. Pojdme se pod zorným úhlem tohoto umělého schématu podívat na předložené požadavky. Liberální extrém zastává svěcení žen, avšak tradicionalisté nikoli. Kde je střed? Liberální extrém chce zrušit celibát, zatímco tradicionalisté nikoli. Kde je střed? Liberální extrém chce zrušit svátost smíření, avšak tradicionalisté nikoli. Kde je střed? Liberální extrém požaduje liberalizaci sexuální morálky, tradicionalisté nikoli. Kde je střed? Liberální extrém výslovně nestojí ani o nedělní mši, tradicionalisté touží i po každodenní mši a přitom se mnohdy dočkávají obstrukcí a pohrdání. Kde je tedy ten vyvážený střed? Kdy už konečně pochopíme, kdo je přirozeným spojencem a kdo chce naopak vytvářet „novou církev“? A ano: v požadavcích naší nejmenované diecéze, určených světové církvi, se nenachází jediné slovo o Bohu, Kristu, evangeliu...

P. Stanislav Příbyl

Doc. JUDr. Stanislav Příbyl,
Ph.D., Th.D., J.C.D.
rektor kostela Nanebevzetí Panny Marie
na Karlově v Praze, soudce Metropolitního
církevního soudu

ZNOVUOBJEVIT KATOLICKOU MUŽSKOU CTNOST

V našem úsilí oživit v současné sekulární společnosti mužství přetrvává určitá hrozba. Ve snaze znovuobjevit bytelné, katolické pojetí mužnosti bychom ho mohli zploštit nebo se dopustit přílišného zjednodušení.

Máme sklon zdůrazňovat takové rysy mužství, které se nám osobně líbí, a napařovat se na kulturní trendy, jež vyhovují našim preferencím.

Já osobně rád vyjadřuji své mužství mimo jiné tím, že chodím do své posilovny s betonovými podlahami, kde znějí písničky kapely Metallica, z traverzy u stropu visí Gadsdenova vlajka s nápisem „Nešlapej po mně“ a zeď zdobí nástěnná malba s Filipským 4,13 (Všechno mohu v Kristu, který mi dává sílu) vedle vznášejícího se orla. Je zřejmé, že kdybych tuto svou volbu doporučoval jako univerzální znak mužnosti, byl by to ve skutečnosti dost mdlý a omezený popis mužství – stejně jako kdyby někdo naznačoval, že k tomu, aby byl člověk mužem, jsou nezbytné pěstěné vousy, dvouřadý oblek a zběhlost v kouření dýmky.

Abychom pro tento rébus našli řešení, jako protilek (byť neúplný a nedokonalý) na naše často scestné pokusy o znovuobjevení katolické mužské ctnosti doporučuji knihy J. R. R. Tolkiena.

Tolkienovy spisy považuji za vhodné pro tento úkol ze dvou hlavních důvodů. Za prvé snoubí představu pravého mužství s tradičním chápáním ctnosti – což je mnohem bytelnější než povrchní charakterizace. Za druhé mezi svými rozmanitými postavami vykresluje celou paletu různých projevů nefalšované mužnosti.

Tolkienovo pojetí ctnosti je jedním z ústředních motivů *Pána prstenů*. Ctnost je zobrazována jako podstatným způsobem spjatá s civilizací, a pokud nebudou stráženy, společně zchátrají. Hlavní konflikt *Pána prstenů* vychází ze vzestupu zla, jemuž předchází úpadek ctnosti lidí. Stejnou dynamiku vidíme ve společnosti kolem sebe. Ve skutečnosti panuje všeobecná antipatie vůči jakémukoli náznaku, že by v řízení společnosti měl nějakou roli hrát kodex chování za-

Michelangelo Buonarroti: Stvoření Adama (1508–1512)

ložený na ctnosti.

Moderní společnosti se k samotnému pojmu ctnost staví nepřátelsky, protože ctnost zcela odporuje vypjatému individualismu, na němž je dnešní společnost založena. Ctnost se dovolává určitého souboru principů, které jsou větší než jakýkoli jedinec, a požaduje, aby se jimi tyto jedinci řídili. Navíc aby člověk mohl být ctnostný, musí se řídit VŠEMI ctnostmi. Podle sv. Tomáše Akvinského je člověk dobrý jen tolik jako jeho nejslabší ctnost. Může to znít tvrdě, ale zkušenosti ukazují, že toto hodnocení je pravdivé. Pokud člověk efektivně nakládá se svým časem, je úspěšný a inteligentní, ale chybí mu štedrost, je lakomec. Podobně člověk, který je milý a štedrý, ale podléhá ochromující závislosti na alkoholu, je opilec. Řetěz je pevný jen jako nejslabší článek a stejně tak člověk je ctnostný jen jako jeho nejslabší ctnost.

To neznamená, že se lidé vyznačují výlučně svými chybami. Ve skutečnosti když se člověk stane celkově ctnostným,

jeho určujícím rysem se stane jeho hlavní ctnost. Tuto pravdu vidíme na příkladech světců: chudoba sv. Františka, rozumnost sv. Tomáše apod.

Tolkien u svých postav uplatňuje stejný model, ale s velice jemnými nuancemi. Ctnost (či ctnosti) používá jako určující rys, kolem něhož utváří uvěřitelné lidství, kdy popisuje osobní nedostatky a jedinečné způsoby, jak daný člověk reaguje na různé okolnosti. Gandalf vykazuje ctnost moudrosti a správně využívané moci. Je v příběhu odstředivou silou pro dobro, ale se svou úsečností, obvyklým mrzoutstvím a hlubokou láskou k lidem z Kraje se nikdy se nestává prázdnou nádobou ctnost. Frodo je na druhou stranu skvělým příkladem vlitých ctností. Zatímco Gandalf v mnoha ohledech ztělesňuje dobrotu či ctnost, Frodo navzdory svým vlastním osobním slabostem projevuje neuvěřitelnou (či dokonce nadpřirozenou) naději. Frodova ochota udělat, co se zbytku světa jeví jako nemožné, vypovídá o nadpřirozené lásce, která „všechno

Francesco Pesellino: Sedm ctností (cca 1450)

snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno vydrží“ (1K 13,7 ČLP).

Frodovým přirozeným protějškem je Boromir. Boromir je neobyčejně schopný jedinec, který se vyznačuje fyzickou silou, chrabrostí v boji a přirozenými vůdcovskými schopnostmi. Před svůdnou mocí prstenu ho to však neochrání. S tímto závažným nedostatkem Boromir představuje úpadek a zkaženost člověka. Avšak poté, co se Frodovi pokusí prsten ukrást, projeví ctnost pokání a položí život na obranu Smíška a Pipina.

Jestliže Boromir představuje úpadek člověka, Aragorn symbolizuje naději vykoupení. Aragorn je zřejmě jedna z nejcťnostnějších postav, jaké kdy západní literatura vytvořila. V mnoha ohledech je obdobou Aineia, ztělesnění římských ctností, který musel uprchnout ze své vlasti a prochází těžkostmi – dokonce dojde až do Tartaru, města mrtvých – aby založil novou civilizaci. Aragorn naproti tomu ztělesňuje západní ctnost, jako vyhnanec se uchýlil do divočiny a cestuje temnými místy – dokonce i po Stezkách mrtvých – aby obnovil starou, dávno zapomenutou civilizaci.

Aragorn však na různých frontách Aineiovu ctnost předčí. Aineia poblouzní půvaby Dídony a ponechá ji její vlastní zkáze, čímž vyvolá trvalé nepřátelství s Kartágem. Aragorn naproti tomu odmítne přednosti Éowyn, ale potvrdí její důstojnost a její roli v obraně jejího lidu, což pak posílí pouto mezi národy Rohanu a Gondoru. Ztělesňuje moderní,

křesťanský (tj. západní) soubor ctností. Nestává se tím však statickou postavou. Když se Aragorn přibližuje ke svému poslání, vycházejí najevo jeho ušlechtilé a královské vlastnosti. Tolkien tuto proměnu explicitně vyjadřuje poté, co Sam dává najevo svůj strach z cesty za stíny královských strážců v Argonathu:

„Neboj se!“ řekl za ním neznámý hlas. Frodo se otočil a spatřil Chodce, a přece ne Chodce; protože ošumělý Hraničář už neexistoval. Na zádi seděl Aragorn, syn Arathornův, hrdý a vzpřímený, a vedl člun obratnými úderý pádla; kápi měl shozenou, temné vlasy mu ve větru vlály a v očích měl světlo: král, který se vrací z vyhnanství do vlastní země. (II.9.368, přel. Stanislava Pošustová)

Moc se mi líbí podobná proměna u Gimliho. Když po něm elfové chtějí, aby se do lesa nechal vést se zakrytými očima, Gimli se k nim chová ošklivě a vzpurně. Jeho předsudky však změnil milost Paní Galadriel, když Gimliho hájí před Celebornem a připomíná velikost odkazu trpaslíků. Tato proměna je nejvíc patrná poté, co Galadriel rozdává celému Společenstvu dary a pak se Gimliho zeptá, jaký dar by chtěl on. Gimliho reakce svědčí o skutečné ušlechtilosti jeho povahy. Rád bych zde jejich rozhovor citoval celý:

„A jaký dar si od elfů vyžádá trpaslík?“ obrátila se Galadriel ke Gimliho.

„Žádný, Paní,“ odpověděl Gimli. „Stačí mi, že jsem viděl Paní Galadriel a slyšel její vlídná slova.“

„Elfové, slyšte!“ zvolala k těm, kdo stáli kolem ní. „Ať už nikdo neříká, že trpaslíci jsou chamtivci a nezdvořáci! Ale přece jen, Gimli, synu Glóinův, jistě si přeješ něco, co ti mohu dát? Vyslov to, vyzývám tě! Nebudeš jediným neobdarovaným hostem.“

Vůbec nic, Paní Galadriel,“ řekl Gimli, hluboce se klaněl a zakoktával se. „Nic, ledaže bych mohl – ledaže by mi bylo dovoleno požádat ne, jenom vyslovit – jediný pramínek tvých vlasů, které jsou nad pozemské zlato, tak jako hvězdy jsou nad drahokamy z dolů. Nežádám o takový dar. Ale ty jsi mi přikázala, abych vyslovil svou touhu.“

Elfové se pohnuli a v ohromení zahleděli a Celeborn se na trpaslíka zahleděl s podivem: Paní se však usmála. „Říká se, že trpaslíci mají obratnější ruce než jazyky,“ řekla, „neplatí to však o Gimlim. Nikdo mi nikdy nepřednesl žádost tak smělou, a přece tak dvornou. A jak mohu odmítnout, když jsem mu sama přikázala mluvit? Pověz mi ale, co chceš s takovým darem dělat?“

„Chovat jej jako poklad, Paní,“ odpověděl, „na památku toho, co jsi mi řekla při našem prvním setkání. A vrátím-li se někdy do svého domova, zasadím je do nezníčitelného křišťálu a budou dědicstvím mého domu a zástavou dobré vůle mezi Horou a Lesem až do konce dnů.“ (II.8.352)

Gimli i Aragorn projevují hlubokou ušlechtilost, o jejímž napodobování by moderní muži měli vážně uvažovat. Tolkien však své chápání mužství vtaňuje i na postavy, které podobnou vznešenost jako Gimli a Aragorn postrádají, nicméně se vyznačují nějakou svou vlastní jedinečnou mužnou ctností. Nejvýznamnější postavou tohoto druhu je Sam, jehož věrnost Frodovi patří k rozhodujícím prvkům vítězství v boji proti Mordoru. Sam je od začátku románu vykreslován jako jedna z nejprostších a nejméně výřečných postav, dokonce i ve srovnání se Smíškem a Pipinem. Je také emocionálně nejněžnější. V různých okamžicích příběhu pláče: radostí, když mu Gandalf řekne, že bude Froda na jeho cestě doprovázet, a zármutkem, když je nucen nechat poníka Billa za branami Morie. Ale právě Samova něha Froda posiluje v nejtemnějších hodinách v Mordoru,

Francesco Pesellino: Sedm ctností (cca 1450)

což by mu Gandalfova moc ani Aragornova ctnost poskytnout nemohly.

Kromě něhy Sam projevuje také ctnost opravdového přátelství a věrnosti. Naše moderní společnost, která je tak posedlá sexuálními vztahy a individualismem, přátelství, jaké pojilo Sama a Froda, nezná. Většinou moderních mužů by nebyl příjemný tak důvěrný vztah, jaký vidíme mezi Samem a Frodem, zvláště v jejich nejtěžších chvílích v Mordoru. Například když se Frodo ocitne na pokraji zoufalství, Sam svému pánovi políbí ruku. Na důvěrnosti mezi Frodem a Samem není nic homoerotického; jejich láska plyne spíše ze společného poslání. Velmi se podobá důvěrnému vztahu našeho Pána s jeho apoštoly. Dalším příkladem je přátelství mezi sv. Basilem a sv. Řehořem, o němž se píše v liturgii hodin

Když jsme si po určité době vyznali

vzájemně svou náklonnost a oba prohlásili za své poslání filozofii, byli jsme už jeden druhému opravdu vším: spolu jsme bydleli i jedli, oba jsme měli stejné smýšlení a stejný cíl a den ze dne nás k sobě poutalo vřelejší a pevnější přátelství. (...) Jako bychom měli ve dvou tělech jedinou duši. (...)

To jsme měli stále před očima a podle toho jsme usměřňovali svůj život a všechno své jednání: drželi jsme se Božích příkázání a jeden v druhém jsme podněcovali odhodlání žít ctnostně. A kdyby to nevypadalo příliš domýšlivě, řekl bych, že jsme byli jeden druhému normou a měřítkem, podle něhož jsme rozlišovali správné od špatného.

Láska stejného druhu, podněcovaná společným cílem, poháněla Sama a Froda, aby společně donesli prsten až na vrchol Hory osudu. A nebýt Samovy něhy, toto pouto lásky by bylo nikdy nevzniklo.

K napsání těchto řádek mě inspirovala návštěva u jednoho kamaráda, kterého jsem šest let neviděl. Silně na mě zapůsobilo, když jsem viděl, jak jeho dcery, které jsem naposledy viděl jako batolata, dorostly v malé slečny. Navzdory tomu, jak vyrostly a vyspěly, to byly zásadním a tajemným způsobem tytéž holčičky, s nimiž jsem si tehdy před lety hrával.

V tom, jak Bůh každého z nás stvořil, je něco nesmírně posvátného a tajemného. Každý z nás představuje své vlastní malé tajemství, utvořené k Božímu obrazu a podobě. V ušlechtilé snaze obnovit mužskou ctnost musíme pamatovat na jedno: jsme povoláni projevovat svou mužnost svým vlastním jedinečným způsobem. Stejně tak jsem povolán k poslání, které Bůh zamýšlel pro mě a nikoho jiného. Srovnávat se s druhými mému poslání obvykle spíše škodí, než aby mu prospívalo. A konečně, s tímto varováním na paměti, je životně důležité, abychom opravdu usilovali o ctnost. Tím jediným, co nás zachrání před nynějšími temnými časy, jsou totiž muži, kteří jsou ochotni umírat sobě samým a snaží se být městem na hoře a světlem pro tento svět.

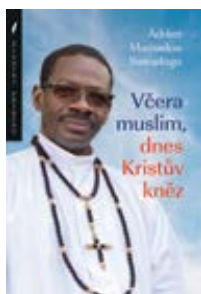
Jonathan Quist

The Catholic Gentleman
Přeložila Alena Švecová

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Adrien Mamadou Sawadogo: Včera muslim, dnes Kristův kněz

Z upřímně věřícího muslima se stal kněz a misionář působící v rodné Africe. Je to Bůh, kdo vždy zvítězí, tvrdí otec Adrien.

Brož., 88 s., cena 225 Kč

Clotilde Noël: Vypadlá z hnízda

Kniha ve formě deníku vypráví o tom, co všechno se může stát, když si rodiče šesti vlastních dětí chtějí adoptovat postiženou holčičku s Dawnovým syndromem.

Brož., 160 s., cena 249 Kč

JSME NA SVĚTĚ RÁDI

O kráse života s lidmi s trizomií 21 (Downovým syndromem)

Publikace NEJEN pro rodiče

„Jmenuji se Kubík a jsem moc rád na světě ... Když se rozhlédnu kolem sebe, tak vlastně nevidím nikoho dokonalého nebo bez problémů. Takže vlastně asi tolik nevádí, že mám ten jeden chromozom navíc, co myslíte?“

„Žiji rád na tomto Božím světě a dívám se, že to někteří lidé nechápou.“ (Jiří)

Tato úvodní a téměř závěrečná slova prostupují celou publikací, která v sobě nese pečeť osobního poznání a zkušeností mnoha rodičů, sourozenců a odborníků, kteří o děti s Downovým syndromem pečují a pracují s nimi. Tyto mimořádné děti ke svému životu potřebují zvýšenou péči a trpělivost, ale na druhé straně se samy stávají našimi učiteli, kteří nás dokonce zahanbují, neboť nám připomínají onu mnohdy zapomínanou lidskost. Mají dar vidět svět takový, jaký by měl být. Svou existenci brání nikoliv silou svých paží nebo výkonností, ale silou zářivého úsměvu, který vychází přímo ze srdce. Dávají nám vzácnou příležitost prokázat jim bezvýhradnou lásku, k níž jsou zvláště jejich rodiče svou lidskou přirozeností přímo disponováni. Odměňují se mnohonásobně – vděčností, osobitým humorem, a někdy až fascinující radostí z prostého bytí a z maličkostí a uměním žít přítomný okamžik plnými doušky. „Zraješ svým vlastním tempem. Dělaš dlouhý nos na učené knihy, které popisují obvyklý vývoj dítěte. Máš však ten nejpronikavější pohled, jaký jen existuje, a tím nám hledíš přímo do srdce. Umíš se mazlit jako nikdo jiný. Tím, že převracíš všechna možná pravidla, nás učíš skutečnému životu. Díky tobě se učíme brát život takový, jaký je, s trpělivostí a láskou, jinak by nám protekl mezi prsty.“ (z knihy *Vypadlá z hnízda*, Clotilde Noël)

První část publikace provázají čtenáře autorizované výňatky z rozhovorů s PhDr. Jaroslavem Šturmou, klinickým psychologem, který se dlouhá léta věnuje psychologickému vývoji a integraci dětí s postižením. Byl nejprve žákem a později i spolupracovníkem legendy dětské psychologie, profesora Zdeňka Matějčka. Založil a dlouhá léta vedl Dětské centrum Paprsek a učí na FF UK. Dětem se nevěnuje jen jako profesionál, je zároveň otcem pěti dětí a se svou manželkou přijali do své rodiny malého chlapce s postižením. „Chtěl bych říct, a to je takové moje soukromé vyznání, že děti s Downovým syndromem jsou mi snad nejbližší. Ony mají zpravidla zlaté srdce. To jsou děti, s nimiž je život, přes

všechny problémy, které jsou například spojeny se zdravotním stavem, obohacující a obšťastňující. Ony tu lásku dokážou vrátet. A to je někdy důležitější než vysoký inteligenční kvocient. Svět dneska netrpí nedostatkem lidí inteligentních, ale trpí nedostatkem lidí, kteří mají srdce na pravém místě, a to tyhle děti mají, a v tomto smyslu dávají světu něco, čeho se mu podstatně nedostává. Jsou součástí jeho terapie.“

Nechybí zde ani článek o jednom z největších obhájců dětí i dospělých lidí s Downovým syndromem. Jérôme Jean Louis Marie Lejeune, francouzský lékař a genetik, který se narodil 13. června 1926 v Montrouge v Paříži, byl objevitelem nejen příčiny Downova syndromu, ale i objevitelem mimořádných darů a pozitivních vlastností nositelů tohoto nejmenšího chromozomu navíc. Díky věhlasu a pověsti o jeho laskavém jednání a skutečném zájmu o děti za ním putovaly tisíce rodin s malými pacienty a J. Lejeune je ujišťoval, že jejich dítě může díky výchově a vedení v láskyplném rodinném prostředí naplno rozvinout svůj potenciál a být šťastné. Byl přesvědčen, že schopnost milovat nemůže omezit žádné postižení a že opravdová láska nepočítá chromozomy.

„Život začíná tím, že je všechna požadovaná a dostatečná informace zkombinována tak, aby povstalo nové bytí. To vzniká přesně tehdy, když se všechna potřebná informace přinesená spermií spojí s informací přinesenou vajíčkem. Pokud spermie pronikne do vajíčka, povstává nová bytost. Ne teoretický člověk, ale už bytost, kterou budeme později nazývat Petr, Pavel nebo Marie.“ (Profesor Jérôme Lejeune)

Druhá část publikace přináší přehled terapií, vhodných pro děti s Downovým syndromem už od narození, které mohou velmi pozitivně nastartovat a ovlivnit vývoj dítěte. Včasná intervence je nenahraditelná, a zároveň prohlubuje vztah s dítětem. Pravidelná spolupráce rodič–dítě–terapeut přináší zaručené své plody. Každé dítě je jedinečné a má své jedinečné potřeby, nadání a schopnosti. Srovnávání s jinými dětmi je třeba nahradit radostí z každého pokroku. Pevnou startovací čarou ke každému úspěchu, a u dítěte s handicapem zvláště, je bezpodmínečné přijetí a nezištná láska. „Ty jsi naše děťátko. Já tě přijímám. Říkám ti ano, srdcem, rozumem i vůlí. A říkám ti ano, tak jak jsi. A budu tě provázet s láskou, trpělivostí a vytrvalostí. Jsi to dítě, které nám bylo dáno, abychom spolu rostli a abychom ti dali svou plnou lásku. Ať je naše láska vždy větší než námaha, bolest, nemoc nebo postižení.“

Radka Klišová

Objednávky publikace: Spolek Trizomie 21

Tel.: 728 886 457, radka.klis@seznam.cz, web: www.trizomie21.cz

KDO JE MEZI VÁMI NEJVĚTŠÍ, AŽ JE VAŠÍM SLUŽEBNÍKEM

Nedávno zesnulý slovenský kardinál Jozef Tomko v jednom projevu řekl: „Ve jménu nového chápání lidského štěstí, které umožňuje pouze potěšení a neléčí, ale odstraňuje veškerou bolest, se zákonem prosazuje legalizované zabíjení starých a nemocných lidí, když už jsme zavřeli oči před zabíjením nenarozených. V základních morálních a etických otázkách si politická moc nárokuje svrchovanou a závaznou autoritu. Osvícenskou bohyni rozumu, *la Raison*, známou z dob Francouzské revoluce, chtějí někteří vrátit na Boží trůn. Dnes jich více tuto zásadu neuznává: ‚Dávejte císaři, co je císařovo, a Bohu, co je Boží, protože císař si uzurpuje božskou autoritu v oblasti morálky. Teprve nyní se začíná rodit děsivá nelidská společnost, kterou před půl stoletím popsal Aldous Huxley ve svém fantastickém románu *Brave New World*, kde se z umělé oplodněných vajíček rodí noví a šťastnější, zdravější lidé, kde narodit se z lásky otce a matky bude téměř potupou, kde manželství a rodina jsou stále zbytečným přežitkem nebo alespoň alternativou. Štěstí lze dosáhnout mechanicky nebo chemicky. Jedno je jasné: naše civilizace se nachází ve vážné krizi, zejména pokud jde o dvě nezákladnější lidské hodnoty: život a lásku.“ Je to už pár let, co tohle zaznělo, ale je to čím dál aktuálnější, že?

Ale na další vážné téma. Oslovujete kněze „otče“? „Prosím, přestaňte nám říkat ‚otče‘. Jestliže nás neznáte dostatečně dobře, abyste nás oslovovali křestním jménem, říkejte nám třeba ‚bratře Josefe‘ nebo prostě ‚bratře‘, stejně jako řeholnicím říkáte ‚sestro Pavlino‘ nebo ‚sestro‘. To bude váš příspěvek k bitvě proti klerikalismu, který je u kořene všeho zneužívání v církvi. Může vám připadat, že to je jen maličkost. A to je pravda. Avšak zatímco čekáme, až bude církev celá zre-

formovaná, možná můžeme začít měnit právě takovéto maličkosti. Nejsem si jistý, že si naše církev může ve světle evangelia dovolit dělat i nadále nějaké kompromisy v pečlivém zvažování nutných změn ve svém vedení a ve své organizaci. Katolíci, kterým bylo vždy – a právem – zdůrazňováno, že církvi jsme my všichni, budou mít stále větší a větší potíž podporovat klerikální autoritu kněží, biskupů a papeže, pokud tato autorita bude spočívat na absolutní monarchistické mužské moci božského práva. Církev se v naší demokratické, pluralitní a egalitářské společnosti stává stále méně srozumitelnou organizací.“ Článek s tímto obsahem vydal *Christnet.cz* v překladu P. (vlastně bratra) Petra Hrušky; tedy odhaduji, že jde o generálního vikáře plzeňské diecéze, ostravský básník Petr Hruška nechť se na mne nezlobí, pokud jsem jeho autorství dala až na možné druhé místo. Důvody pro odmítnutí oslovení kněze titulem „otče“? Nic nového. První ze všech – odkaz na Mt 23, 9: „A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otče‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi.“ Ovšem tohle má – jako mnoho textů v Písmu – svůj zásadní kontext (Mt 23, 5–12), takže se na to pojďme podívat: „Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvlášť široké modlitební řemínky a zvlášť velké střapce na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, mají rádi pozdravy na ulicích a když jim lidé říkají ‚mistře‘. Vy však si nedávejte říkat ‚mistr‘, jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otče‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat ‚učitel‘, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vaším služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poni-

Foto: © StanislavKnotek / Člověk a Víra

žuje, bude povýšen.“ Takže? Kdybychom vzali verše 8–9 doslova, nemohli bychom titulem „otče“ oslovovat ani svého biologického otce. Když se podíváme na kontext kapitoly, uvidíme, že Ježíš mluví o titulech, které dáváme někomu z úcty. Nabádá nás, abychom na takových osloveních nelpěli. Navíc, podívejme se na Pavlův list do Korintu, kde píše: „Nepíšu to, abych vás zahanbil, ale napomínám vás jako milované děti. Neboť i kdybyste měli na tisíce vychovatelů v křesťanské víře, otců nemáte mnoho. Tím, že jsem vám zvěstoval evangelium, stal jsem se vaším otcem v Kristu Ježíši.“ (1 Kor 4, 14–15). Pán Ježíš nám nezakazuje užívat oslovení jako „učitel“ nebo „otče“, jen nás varuje před jistým druhem osobního kultu, ke kterému bychom mohli začít mít sklony. Proto když překladatel (a potažmo autor) říká, že oslovení otec je třeba zcela zavrhnout, pokud jde o kněze, jde o čirý extremismus.

–zd–